

נועם שיח

שיחות אב"ד סאנטוב שליט"א

נישט אויף יענעמ'ס חשבון

בראשית תשפ"א

מכון אפריון לשלמה

לייקווד תשפ"א

כל הזכויות שמורות

למכון אפריון לשלמה

להוצאת שיחות הרב שלמה זלמן פרידמן שליט"א

אב"ד סאנטוב - לייקווד

הרב פנחס בידרמן - הרב נתן נטע פרוש

9996551.z@gmail.com

לקבל גליונות, לנדב גליונות, ולהערות

נא לפנות להנ"ל

קונטרס זה נדבת

הגה"ח הרב דניאל גראס שליט"א

רב וראש הכולל "נעימת החיים"

לרגל שמחת האויפריף

של בנו הבחור המופלג בתורה ויראת שמים

החתן יוסף משה נ"י

ממצוייני ישיבת "עסק התורה" ראחמיסטריווקא

קונטרס זה נדבת

הגה"ח הרב חיים אלעזר קליין שליט"א

מגדולי המשפיעים בעיר התורה לייקווד

לע"נ כ"ק הגה"ק האדמו"ר מריבניץ

מרון חיים זאנוויל בן רבי משה זצוקללה"ה

נישט אויף יענעמ'ס חשבון

לא טוב היות האדם לבדו (בראשית ב', י"ח)

בפסוק נאמר (בראשית ב', י"ח): ויאמר ה' אלקים לא טוב היות האדם לבדו.

בספר "דברי דוד" (ליקוטים) מובא משמו של הרה"ק רבי דוד משה מטשארטקוב זי"ע, דהנה העולם מקשים, מפני מה נשתנה האדם מכל הנבראים, שבכולם נאמר כי טוב, ואילו ביצירת האדם ביום השישי לא נאמר כי טוב.

וביאר, כי הענין הוא כך, שלצד היות האדם טרם בריאת האשה בחינת פלג גופא, ועדיין לא נשלמה יצירתו, לפיכך לא נאמר בו כי טוב, ובאמת, אחר שנבראה האשה, ונשלמה יצירת האדם להיותו האדם השלם, אז ודאי הוא בבחינת טוב, וכבר נאמר (משלי י"ה, כ"ב): מצא אשה מצא טוב.

וזהו מאמר הכתוב, "'לא טוב' – לא נאמר טוב ביצירת האדם, לצד כי 'היות האדם לבדו' – שהיה שרוי בלא אשה, ולכך לא היה שייך בו כי טוב.

חסידים הראשונים היו מחדדים בזה נקודה עמוקה וחשובה. הנה ידוע מצדיקי בית בעלזא, שלפיכך מתחילים להניח תפילין דרבינו תם תיכף לאחר החתונה, ולא לפני החתונה, לפי שאחר החתונה הלא יש עוד אדם בבית, הלא היא האשה אשר נתת עמדי,

ובאים להראות ולהורות להחתן, דע, בכל דבר יש שני צדדים, יש רש"י ויש ר"ת, עד היום היית פלג גופא וחשבת רק מעצמך, עכשיו צריכים לחשוב מעוד מישהו, כי יש עוד צד...

ונתנו רמז נפלא בלשון הפסוק, לא טוב היות האדם לבדו, ס'איז נישט קיין גוטע זאך אז דער מענטש לעבט פאר זיך – אליינס (זה לא טוב שהאדם חי לעצמו - לבדו), שהאדם חושב רק מעצמו, יש עוד אנשים בעולם מלבדו, וכך בביתו, יש עוד צד, גם אשתו נמצאת בביתו עמו, גם לה מגיע משהו, גם לה יש זכות לומר ולהביע דעה, וכך בענין החומרות שיש לו להאדם, אכן ענין נפלא הוא להאדם שיהיה לו חומרות וכדו', אבל לא על חשבון אנשים אחרים, לא טוב היות האדם לבדו, אל תחשוב רק מעצמך...

כתיב בקרא (במדבר כ"ב, י"ח): אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב וגו'. מגיד אחד דרש כמה דרשות בעיירה אחת. הקהל שזולזל בו רצה לתת לו סכום קטן ולא רצה לקחת, וקילל את אנשי העיר קללות נמרצות. אמר לו אחד מהם: הרי אתה גרוע מבלעם, בלעם ביקש כסף בעד הקללות, ואח"כ כשבירכס לא ביקש כלום, ואתה בעד ברכותיך בקשת כסף, ואת הקללות אתה נותן בחינם.

סיפר הגה"ק רבי יהושע לייב דיסקין זצ"ל גאב"ד בריסק (שעלה וישב באחרית ימיו בירושלים): כשישב אבי (הג"ר בנימין דיסקין זצ"ל) על כסא הרבנות בלומז'א, בא פעם אחת לעיירה 'פרוש' בן תורה, שקבע מקומו בבית המדרש, וקיבל עליו בנדר גדול לישב בו

ימים רבים ולא לצאת מפתחו החוצה, והיו בני העיר מצטערים הרבה בגינו, כי נאלצו להביא אליו אוכל ומשקה בכל יום להחיות נפשו, והדבר היה כרוך בטרחתו ובטרדה מרובה, במיוחד ביום שבת שאין אפשרות לטלטל המזון – מכיון שלא הותקנה בעיר עירוב.

יום אחד נזדמן ובא ללומז'א הגה"ק רבי עקיבא אייגר זצ"ל, שנועד להופיע בשמחת נישואין של אחד מצאצאיו, ויבוא לשחר את פני אבי הרב דמתא, והיו יושבים ומשוחחים ובתוך הדברים שח לו אבי מענין הפרוש, ואמר עליו שהוא באמת אדם גדול, תלמיד חכם וצדיק, אבל בני העיר מצטערים בגללו.

נענה הגרעק"א ואמר לאבי, אם כדברי מר שאדם גדול הוא, הלא מן הראוי לילך ולהקביל פניו בביהמ"ד, ותוך כדי דיבור שמו פעמיהם אבי והאורח הגדול לעבר ביהמ"ד, וכראות אנשי לומז'א להיכן הם הולכים – מי רואה אותם יוצאים ואינו יוצא, נתקבץ איפוא קהל גדול.

כשבאו לביהמ"ד פנימה, אמר הגרעק"א לאותו פרוש: שמעתי כי מר בן תורה וחפצתי לראותו, אבל מאחר שאינו יכול לצאת מפתח ביהמ"ד בגין נדרו אשר נדר, טרחתי ובאתי אליו. הצטער אותו צדיק צער גדול ואמר, ווי לי שהטרחתי על לא דבר את הגרעק"א, ואת הרב דמתא, ואת כל הקהל הקדוש...

שאל אותו הגרעק"א "ואלמלי ידע מראש כי יטריח עלינו כל כך, היית ג"כ נודר?", השיב הפרוש: חלילה חלילה! בוודאי הייתי מעדיף לרוץ כצבי לקראת מעלתו ולהקביל פניו. מיד הכריז רבי עקיבא אייגר בקול גדול: אם כן, "מותר לך" "מותר לך", וכל העם ענו בקול: "מותר לך" "מותר לך" "מותר לך".

בפסוק נאמר (בראשית מ"ד, כ"ג): אם לא ירד אחיכם הקטון אתכם לא תוסיפון לראות פני.

מסופר על הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זי"ע שאמר: אותם צדיקים הדואגים רק לעצמם ולעולם הבא שלהם, אומר הקב"ה "אם לא ירד אחיכם הקטון אתכם" – אם לא תתאמצו גם בשביל אחיכם הפשוטים וקטני הדרגה, אין לי חפץ בכם.

הגה"צ רבי יחיאל מיכל דסקל שליט"א ראש ישיבת "צמח צדיק" וויז'ניץ בארא פארק, סיפר לי סיפור נפלא:

לפני כמה שנים עבר כ"ק מרן האדמו"ר מסקולען זי"ע ניתוח קשה, ואמרו תהלים לרפואתו בהרבה מקומות, ובישיבתו – בישיבת וויז'ניץ – גם אמרו תהלים.

והנה בהגיע היום שבו היה הרבי אמור לעבור את הניתוח, לפתע מקבל רבי מיכל טלפון מאת המשב"ק של האדמו"ר מסקולען זי"ע, ואמר לו שהרבי רוצה לדבר עמו. רבי מיכל השתומם מאד, ושאל אותו: הלא הרבי עובר ניתוח היום, ומה לו לדבר עמו היום, ופתאום שמע את קול הרבי בטלפון, ושאל את הרבי ברוב התרגשות: מה ראה הרבי כ"כ דחוף להטריח עצמו להתקשר אלי בדיוק היום.

אמר לו הרבי: אני לא רגוע – הלא ישנו בחור אחד שהוא רוצה מאוד להיכנס לישיבתך, ואתה לא רוצה לקבלו, והדבר לוקח לי את בריאותי, אני יודע שמאוד טוב להבחור ללמוד בישיבתך, ודע לך – אינני יכול ללכת להניתוח בלא לדעת שאתה מכניס את הבחור לישיבה...

רבי מיכל כמעט ודבק לשונו לחכו מרוב השתוממות, ומיד אמר להרבי, שהוא יכול להיות סמוך ובטוח שהוא יקבל אותו בישיבתו, אך הרבי לא הרפה, ושוב שאל אותו "אתה מבטיח לי שיהיה מסודר?" אמר לו רבי מיכל: "רבי! הבחור כבר בפנים, הכל מסודר עצהיו"ט", ורק אז נכנס הרבי לחדר הניתוח...

מסופר, שפעם אחת השתתף רבה של ירושלים הגאון הגדול מרן רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל בשמחת "שלום זכר", ולידו ישב יהודי שהתהדר בכמה "פרומקייט'ן", וכאשר הבעל שמחה כיבדו עם "ארבעס" – שהמנהג לאכלם בעת השלום זכר, אמר הלה "איני אוכל 'ארבעס', כי איני יודע אם בדקו אותם היטב היטב מתולעים, ורק בביתי אני אוכל – שם אני משגיח היטב שלא יתערבו תולעים"...

כמובן שהבעל שמחה נפגע מאוד מדבריו אלו שנאמרו בקול, שכן בדבריו נשמעו כעין אי נאמנות כלפיו – כאילו שאינו נאמן שבדק את הארבעס מתולעים כדבעי, אלא שאז אמר מרן הגאון רבי יוסף חיים זצ"ל לבעל שמחה "שכחת לכבדני בארבעס, והרי המנהג לאכול עכשיו ארבעס!", מיד התעשת הבעל שמחה, והביא את הארבעס לרבי יוסף חיים זצ"ל, וכמובן שאחר שרבה של ירושלים טעם מזה, כבר לא עשו עסק מה"פרומקייט" של אותו יהודי, ואף אחד לא חשש מתולעים וכדומה, והכל חזר על מקומו בשלום.

כשוך הסערה, פנה הגאון רבי יוסף חיים לאותו יהודי, ואמר לו: הנה גם אני אינני אוכל ארבעס בשום מקום מלבד בביתי, ואכן

מטעמי כשרות כמוד, אמנם, מאוד מאוד הנני נזהר שלא יהא זה על חשבון מישהו אחר שיכול חלילה להיפגע עקב חומרא זו, שכן אם יהיה זה על חשבון אדם שיפגע כבודו מחמת כן, כל חומרא זו כבר אינה חשובה ולעבירה גדולה תיחשב!

והוסיף רבי יוסף חיים ואמר לו, הנני מפרש את מה שאמר דוד המלך בתהלים (כ"ב, ז'): ואנכי תולעת ולא איש, "ואנכי תולעת" – אני מעדיף לאכול תולעת – "ולא איש" – מאשר לאכול איש, והנני נזהר מאוד שלא יפגע איש מחמת...

סיפר לי הרה"ח ר' אלי' ניימאן ז"ל מחשובי חסידי וויזשניץ-מאנסי, ששמע דבר נפלא מאחד המשמשים בקודש של כ"ק מרן אדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי זי"ע, וכך סיפר:

פעם אחת בערב פסח לאחר אפיית המצות מצוה, ביקש הרבי זי"ע ממני שאמחול בטובתי להביא לו סכין. לאחר שהבאתי את הסכין, ולאחר בקשת מחילה, ביקש הרבי ממני להסיר מהנעליים שלו את פירווי הבצק שנדבקו עליו, שלא יהא חשש חמץ בפסח. והרבי התחיל להתחנן ולתרוץ את עצמו למה הוא מבקש את זה ממני, ואמר הרבי דברים נפלאים, וכך אמר:

בדרך כלל אני עושה את זה בעצמי כל שנה ושנה כשאני חוזר מאפיית המצות לביתי, ברם השנה שנפלת לי ל"ע (היה זה לפני כמה שנים שהרבי נפל וידיו כאבו לו ביותר, ולא היה לו כמעט כח אפי' ליתן שלום להסידיו), והידים שלי כואבים לי מאד, אזי אין לי כח לעשות כן בעצמי, אז במטותא מינך עשה זאת אתה עתה בשבילי...

והנה הדבר מפליא ביותר, שעכשיו נתגלה שבכל שנה הרבי עושה את זה בעצמו ממרומי גילו למעלה משמונים, ולא עלתה על דעתו כלל לבקש מכל ה'הויז בחורים' שמסתובבים אצלו או מאחד מילדיו או מנכדיו, רק עשה את זה בעצמו, ורק עכשיו כשכאבו לו ידיו, וממש לא היתה לו ברירה אחרת, הוצרך להטריח את משמשו שיעשה זאת תחתיו...

כ"ק האדמו"ר מראחמיסטריווקא-ארה"ב שליט"א היה רגיל להוריד את שקית האשפה מביתו בעצמו – לאחרונה הוא כמעט לא יכול ללכת בכוחות עצמו – אבל כל השנים היה הוא בעצמו עושה כן. פעם העיר לו אחד שלא מתאים שרבי בעצמו יוריד את הזבל, אמנם הוא בכלל לא הבין מה הוא רוצה ממנו...

כמו כן מספרים שבראשית הנהגתו בארה"ב בבארא פארק, נכנס הרבי להמקוה בבית מדרשו – וכנראה שעדיין לא היו רגילים להכין את המקוה לשביעות רצונו של הרבי – כמו שהוא רגיל – וכשהתחיל לרדת לבור המקוה, יצא מיד – באמרו שזה מאוד חם – והלך להתלבש ולבש מעילו ויצא לחוץ. סיפר אחד שהיה מאוד משתוקק לדעת היכן הרבי ילך עכשיו, והלך אחריו כברת דרך, עד שהגיע למקוה שברחוב ה-46 – מקוה עתיק – מהראשונים בבארא פארק – שם שילם הרבי כמה שעלה, ונכנס למקוה...

פעם אחת הייתי בביתו נאווה קודש במוצאי שמחת תורה, היה זה אחר יום ארוך של עבודת ה' – עבודתו בעריכת ההקפות והטיש של נעילת החג – וראיתי בעיני איך שהוא עומד במטבח ובעצמו שוטף את כלי האכילה...

פעם נכנסתי אליו ל'קוויטל צימער' – שם הוא מקבל את הקהל לעצה ולברכה – היה שם שולחן ישן וכסא ישן והרבה ספרים... וראיתי עומד ליד המזגן [עהר קאנדיש"ן] שהיה מלוכלך מפירורים ודומיהן, והוא מנקה את זה. מיד ניגשתי אליו ועזרתי לו, אך הוא הסתכל עלי במבט תמה ושאלני "אתה חושב באמת שאני כזה יהודי זקן?"...

לאחרונה התקיימה שמחת ה"ברית מילה" לנכדי ני"ו, במחיצת כ"ק אדמו"ר מבאבוב שליט"א. כשנכנס הרבי לסעודת הברית, כבר היו בעיצומה של הסעודה, וכאשר הבחין הרבי שהקהל כבר נטלו ידיהם, והפסיקו את אכילתם, וקמו כולם לכבודו, הזדרז מאוד להגיע למקומו, כדי שלא יתעכבו מחמתו, וברוב ענוותנותו התחיל להתנצל שהוא מבקש את סליחתם על שמפריע להם, מפני שאיחר בכמה דקות, ובכך גרם שמעכב אותם מאכילתם, וכאשר ראה אותי, הראה לי ברוב חביבות שאחזור ואשב על מקומי, ולא להמתין עד שישוב הוא... (ובדרך אגב, כשחילק הרבי לעק"ך להקהל, גם אני ביקשתי שיתן לי לעק"ך, ואמר לי כשבת שחוק על פניו "זה לא השירים שלי, זה שירים של סעודת מצוה").

אנו אומרים כל בוקר: "לעולם יהא אדם ירא שמים", ולכאורה למה הקדים "אדם" ל"ירא שמים", והלא תחילת כל דבר הוא יראת שמים, וכנאמר בפסוק (תהלים קי"א, י'): ראשית חכמה יראת ה', ברם, אמרו חכמי המוסר, אכן הדבר הראשון שהאדם צריך להיות

הוא "אדם" – זיי א מענטש – ורק לאחר שאתה בן אדם, אז תהיה ירא שמים, זה לא חכמה להיות ירא שמים על חשבון אנשים אחרים, קודם כל תהיה בן אדם – "לעולם יהא אדם", ורק אח"כ "ירא שמים"...

סיפר הרה"ג מו"ה שאול גרינברגר שליט"א משב"ק אצל מרן האדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א – על ישראל הדרתו בקרית וויז'ניץ בני ברק, שכידוע שבוויז'ניץ יש דגש מיוחד על אמירת הפסוקי דזמרה, לאומרם בקול ובכוונה בהתעוררות רבתי ובהתלהבות, וזאת לאחר שהרבי שליט"א מעורר תמידין כסדרן אודות גודל ענין אמירת פסוקי דזמרה, והנהיג, שבכל בית מדרש של חסידי וויז'ניץ בכל העולם, יהיה בעל תפילה קבוע שהוא ניגש לה"עמוד" לפסוקי דזמרה – ושהוא יהיה בעל קול נעים ורם שיכניס את הציבור ל"אזוירא רוחנית", וכן הורה הרבי, שיסיים הש"צ בקול את שני הפסוקים האחרונים בכל קטע, ולא רק פסוק אחד.

מספר המשב"ק, כי למרבה הפליאה, ביקש הרבי בליל שביעי של פסח לפני כמה שנים, שלמחר לא יאריכו בפסוקי דזמרה כבכל שבת ויום טוב, רק ימהרו בזה. ואכן הדבר לפלא גדול היה, שכן היה זה כאמור ביום טוב, וגם אומרים אז את השירה – "שירת הים" – ולמה בדיוק אז הורה הרבי למהר, אך כמובן שאף אחד לא שאל את הרבי לפשר דבריו, ועשו כבקשתו.

לאחר כמה ימים, הרהיב אחד עוז, ושאל את הרבי לפשר הדבר – כי הדבר עניין אותו מאד – למה דווקא ביום טוב הורה הרבי למהר באמירת פסוקי דזמרה?! השיב הרבי: שמעתי

באומרים לי שמחמת חוסר מקום בבית המדרש, עקב הציבור הגדול בליעה"ר שבאו לרגל היום טוב, הוציאו כמה ספסלים מהבית המדרש, כדי שיהיה להציבור מקום לכל הפחות לעמוד, ולכן חשבתי – אומר הרבי – שעם כל הענין הגדול להאריך בפסוקי דזמרה, ברם, האם יעלה על הדעת שהציבור יעמדו על רגליהם, ואני יאריך בפסוקי דזמרה!?!...

הרה"ק רבי ישעיה מקרעסטיר זי"ע היה מופלא במידת ה"עקסטערע געפיל" – והיה מרגיש את הזולת בצורה נפלאה ביותר ומושיעם מצרתם.

ידוע שקודם תקיעת שופר בעת שצדיקים נהגו להתקדש ולהיטהר ולעשות הכנה דרבה לקראת התקיעות, היה הוא בעצמו – כהכנה לקראת התקיעות – נכנס למטבח ומכין לכל החסידים שהסתופפו בצילו, מגדנים ומעדנים כדי שיהיה להם מה לטעום, והיה מטעים בענוותנותו ואומר: כל הצדיקים עסוקים קודם התקיעות ב"רזין", ואילו אני עסוק ב"לשובע ולא לרזון"...

מסופר, שזמן קצר קודם פטירתו, הורה הרה"ק רבי ישעיה זי"ע להכין ולבשל הרבה תפוחי אדמה ומרק, שכן הוא העריך שלהלוייתו יגיעו הרבה אנשים, וצריכים לדאוג שיהיה להם מה לאכול. ומסופר, שאנשיו הקרובים ששמעו את בקשתו להכין הנ"ל, עמדו המומים ממה שהם שומעים, ולבם לא היה עמם למלא בקשתו, ואז הורה לקרוא לאשה אחת מנשות הקהילה שהיתה זקוקה לישועה גדולה, ואמר לה שאם היא תדאג שכל הבאים להלוייתו יהיה להם מה לאכול בשפע, אזי הוא מבטיח לה ישועה....

ואכן, להלוייתו הגיעו אלפי אנשים מכל הערים והעיירות, והיה
מוכן להם לאכול כאוות נפשם, וזה על פי הוראת הרה"ק רבי ישעיה
זי"ע שדאג לכל מחסורם עוד בחיים חיותו.

כשהייתי ילד, התקיימה פעם בבארא פארק אסיפה,
בהשתתפות רבנים וראשי הישיבות. לאחר האסיפה הבחנתי
בהגאון האדיר רבי יעקב קמינצקי זצ"ל ראש ישיבת תורה ודעת
שיוצא מהאסיפה, ניגשתי אליו, ורציתי לעשות ממנו תמונה. אמר
לי רבי יעקב שאמתין דקה, וסידר את הכובע ואת העניבה שלו, ואז
אמר לי: עכשיו אתה יכול לעשות תמונה...

מספרים, שאחד בא עם בנו אל הגאון האדיר מרן הגר"ח
קניבסקי שליט"א שיברכנו, ואמר היהודי להגר"ח שליט"א שהוא
רוצה לעשות תמונה איך שהוא מברך את בנו. אמר לו הגר"ח:
בסדר – אך בא ועמוד בצד האחר – כך יצא התמונה טוב יותר...

יש הרבה גדולים שאינם מרשים שיעשו מהם תמונות, אמנם,
בדרך כלל, כל זה הוא בחצרותם ובמושבותם – כשהם בביתם,
אולם כשהם מגיעים למקום אחר – שם הם לא יאמרו שום דבר
לאילו שעשו תמונה מהם, ואפילו לא יסובבו את הראש להראות
מורת רוחם על כך. ואפילו בביתם, כשמאן דהוא עורך שם שמחה,
הרבה מהם לא יאמרו כלום כשיעשו שם תמונות – וכך ראיתי לפני
שנים רבות אצל כ"ק מרן אדמו"ר מראחמיסטריווקא-ארה"ב
שליט"א – שהגם שאינו מרשה לעשות תמונות בשמחות אצל

צאצאיו, מכל מקום כשאחרים עשו שמחה במעונו, הוא לא התייחס לכל אלו שעשו שם ממנו תמונות, ולא הגיב על כך כלום.

לאחרונה דיבר מרן האדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א, וביקש שלא יעשו תמונות באירועים בחסידות וויז'ניץ כשהוא מפאר אותם בהופעתו.

בפורים נשא הרבי שליט"א משא חוצב להבות אש, ובתוך דבריו אמר שאם יראו שאחד מיפר את בקשתו, והוא כן מצלם בעת הטיש או כל אירוע אחר, אז שחם ושלום לא ימצו עמו את הדין באכזריות, כי אסור להכאיב יהודי...

סיפר לי חתני הרב יצחק האגער שליט"א, שזקנו הגה"צ רבי אברהם יונה שווארץ שליט"א גאב"ד ווינא יצ"ו, שהה פעם במחיצת קדשו של כ"ק מרן אדמו"ר מוויז'שניץ-מאנסי זי"ע, ובאמצע התפילה הבחין איך שמוציאים את הרבי כמה פעמים לחוץ – כידוע שהרבי היה יוצא כמה פעמים באמצע התפילה ועריכת השולחן – אך דבר אחד היה לו לפלא, שכל אימת שהרבי יצא, הוא התאנח מקירות לבו, והכה על לבו כאילו אומר "על חטא", והדבר הפליא אותו ביותר, ושאל את אחד הגבאים על כך, למה הרבי מכה על לבו כל אימת שהוא יוצא, ואמר לו הגבאי, שלרבי כואב הדבר שהוא צריך לצאת ולעכב את החסידים הנשארים וממתנינים לשובו, ועל כן הוא מכה על לבו מכאב...

והמשיך הגבאי לספר, שכאשר ניסה פעם להרגיע את הרבי, שהרבי אין צריך לדאוג, שכן בחדרים הסמוכים לבית המדרש מתקיימים מניינים לתפילה וקריאת התורה, ומי שממהר, מתפלל

שם וחוזר לביתו, ומי שרוצה להישאר בבית המדרש ולהמתין על הרבי הוא עושה כן על דעת עצמו ומרצונו, השיב הרבי לגבאי, "ס'איז דא אזעלעכע וואס מיינען אז ס'פאסט זיי נישט ארויס צו גיין" [יש כאלה שחושבים שלא מתאים להם לצאת]...

סיפר הרה"ח ר' יעקב ויזל הי"ו מחשובי חסידי וויז'ניץ בקרית וויז'ניץ, שפעם אחת בצפרא דשבתא, התקלקל המזוגן [ערקאנדישן] בבית המדרש הגדול בקרית וויז'ניץ, ונעשה חס מאוד בבית המדרש, וקשה היה לסבול את החום. לפתע נדהמו לראות את הרבי שליט"א ניגש לתפילת מוסף, שלא כהרגלו, והיה הדבר לפלא, שכן כמעט שאין הרבי ניגש לתפילת מוסף, לבד משבתות מיוחדים ביארצייט, ולא הבינו למה ניגש בדיוק באותה שבת, אך לאחר שהרבי מיהר בתפילתו, הבינו הכל את פשר הדבר...

סיפר לי הרה"ח ר' נפתלי מערינג הי"ו מחשובי חסידי וויזשניץ בויליאמסבורג, שפעם התקיימה קידושא רבא בצפרא דשבתא בביהמ"ד דחסידי וויזשניץ, ושם נהוג שכ"ק האדמו"ר מוויזשניץ-ויליאמסבורג שליט"א מקדש על היין בקול, ושאר האנשים שלא שמעו את הקידוש עושים לעצמם קידוש על מיץ ענבים, בעוד שהרבי מקדש בדווקא על יין שמונח לפניו בקנקן מצופה כסף.

מספר ר' נפתלי, שבשבת ההוא, כשלקח הרבי את הקנקן למזוג את הכוס ביין, ראה שיש בו רק מים ולא יין, ולכן אמר אברך אחד שהוא הולך מיד להביא יין, כי הרי הרבי אינו מקדש על מיץ

ענבים, אך כשחזר האברך עם היין בידו, נשתומם לראות שאוחזים כבר לאחר קידוש, והבין שהרבי קידש בהכרח על מיץ ענבים, והדבר היה לו לפלא, למה שינה ממנהגו הקדום לקדש על היין.

כשראה הרבי את פליאתו, הסביר לו שעלה בלבו ספק באיזה הידור עדיף להדר, לקדש על היין או למנוע מירחא דציבורא שלא יצטרכו להמתין עליו עד שיביאו לו יין, והסיק לעצמו שהרבה יותר חשוב למנוע מירחא דציבורא מאשר לעמוד על מנהגו לקדש על יין בדווקא, ולכן קידש מיד על מיץ ענבים...

שמעתי דבעת שנתבקש הגה"צ רבי ישראל מסלנט זצ"ל ע"י תלמידיו להביע את דעתו, איזה הידור הוא חפץ בעת עשיית ה"מצות מצוה", השיב ר' ישראל, ההידור הכי גדול בשבילי הוא שתואילו להשגיח על אותה אלמנה העוסקת בלישת הבצק ולא להטריד ולאמץ אותה בזריזות יתר שאינה מסוגלת, וחלילה לכם להרים עליה את קולכם, כי יש בה משום לאו ד'לא תענון'...

מסופר שפעם התארח אורח אחד אצל הגה"ק ה"חפץ חיים" זצ"ל לסעודת ליל שבת קודש, ומיד בבואם מבית הכנסת התחיל ה"חפץ חיים" לקדש על היין ולא אמר תחילה "שלום עליכם" למלאכי השרת כנהוג, באמרו בנועם שיחו ומתק שפתי, שהמלאכים יכולים להמתין, ואילו האורח הזה רעב...

והיו שהטעימו, שלפיכך אומרים מיד לאחר "שלום עליכם" "צאתכם לשלום", כי המלאכים אינם צריכים לאכול, ואילו אנו

בושים לאכול בהימצאות המלאכים אצלינו, ולכן לאחר שהקדמנו בואם בברכת "שלום עליכם", מיד אנו מברכים אותם ב"צאתכם לשלום", ועל פי הנהגה זו נהג ה"חפץ חיים", שהתייחס לרעבונו של האורח קודם לקבלת פניהם של המלאכים...

סיפר הגה"צ ראש הכולל בראד שליט"א (אביו של מחותני כ"ק גאב"ד בראד שליט"א), שהיה פעם עם מרן הגה"ק מסאטמאר זי"ע באסיפה אחת, ודנו שם בחולשת הדורות בענייני כשרות, ואחד הנוכחים התבטא על עצמו שהוא עושה כל הדברים לבד בבית, ואינו אוכל משום כשרות, שאלו הרבי "האם יין אתה גם עושה לבד?" אמר לו הלה "האמת הוא, שבכלל לא חשבתי מכך לעשות גם יין בעצמי", אמר לו הרבי בודאי לא חשבתם על זה! – כי כל הדברים היא עושה, ויין אתה צריך לעשות...

על דא ועל הא

מי היה היהודי שזכה לקבל רשות להגיע בחלום לבתו ולהתאונן על כך שהפסיקו לומר עליו קדיש? האם היה בעל מדרגה מיוחדת? צדיק נסתר? - קראו ותופעתו!

פרטים חדשים ומפתיעים על הסיפור שפורסם לאחרונה בהפתח/ הגלמודים על המדרגות הגבוהות שאליהן יכול להעפיל גם יהודי פשוט שבקושי יודע לקרוא...

היה מספר בתמידות אודות המסירות נפש שלו לאידישקייט ברוסיה, שכן היה דר שם כל השנים עד לאחרונה, שאו יצא מרוסיה והשתקע כאן, הוא היה דר ברוסיה בבית אחד עם כ"ק מרן האדמו"ר מריביניץ זי"ע והיה עמו בידיות איתנה. עד כמה הגיעה המסירות נפש שלו לאידישקייט, תעיד העובדה הבהא שהוא בעצמו סיפרה: כשגדלה בתו - הבת יחידה שלו, זו שאליה הגיע בחלום להתאונן על הקדיש שלא נאמר עליו - היה אובד עצות ולא ידע מה לעשות, שכן ראה שהמצב של האידישקייט ברוסיה אינו בכי טוב, ודאג לגדולה שמא לא תוכל לגדול כבת ישראל כשרה, לכן שלח אותה לאמריקה לגור שם, וצויה עליה שתשמור על קשר חזק עם הרה"ק מריביניץ זי"ע. כל זה סיפרתי כאמור לר' לייבוש. ואמר לי, שעכשיו הוא מבין את הכל! ואת הפרטים האלה אודות האיש התמים הזה מצוה לפרסם, שלא יחשבו שרק גרויסע רביס [אדמו"רים גדולים] יכולים להגיע למדרגה כזו - לבוא מעולם העליון לבקש כל מיני בקשות לטובת נשמתם - אלא יהודי פשוט כזה, גם יכול להגיע לכך...

לאחרונה פרסמנו ב'הפתח' מעשה שהופיע בגליון 'נועם שיח' - סיפור נפלא על אדם שהגיע בחלום לבתו להתאונן על שאין אמרים אחרי קדיש. כהמשך לכך, פורסמו באחד מגיליונות 'נעם שיח' האחרונים פרטים נוספים על המעשה, שיש בהם כד' להוסיף מסר מיוחד לכל אחד ואחד. וכך מספר הגה"צ אב"ד סאטנוב שליט"א: פנה אלי המחנך המפורסם הרב לייבוש ליש שליט"א, ואמר, שהוא נהנה מאוד מהסיפור הזה, והוא רוצה לספר את הסיפור לילדי תשב"ר, אך קודם לכן ברצונו לדעת מה טיבו של האדם הזה מרוסיה שזכה לבוא בחלום לבקש שיאמרו עליו קדיש - מה שלא כל אדם זוכה לכך. אמרתיו לו שהכרתי את היהודי הזה, כי היה מגיע מפעם לפעם להתפלל בבית מדרשנו, בעת שהגיע לבקר אצל חתנו בשבתות וימים טובים. היהודי הזה היה יהודי תמים ופשוט בתכלית הפשטות, ובאמונה פשוטה עד למאוד; התפלל באימה ויראה עד כמה שהיה מסוגל - שכן בקושי היה יודע לקרוא כראוי את התיבות, והתקיים בו 'תמים תהיה עם ה' אלקיך'. האיש הזה

כ"ק אדמו"ר מפייטסבורג זצוק"ל

FROM : RABBI MORDECHAI LEIFER

PHONE NO. : 972 8 8563515

Jun. 17 1999 02:25PM P2

RABBI MORDECHAI Y.B. LEIFER
OF PITTSBURGH
KUMAY PITTSBURGH
ASHDOD, ISRAEL
PHONE 08-561622

מדינת ישראל
במחוז פתח תקווה
מפייטסבורג
קרית פייטסבורג אשדוד י"ז
טלפון 08-561622

ב"ה, ו' אב תש"ז

ארכיון

הרב הנלמד והמקובל אשכנזי אב"ד פתח תקווה
הב"ד שליטתו פתח תקווה אשכנזי
אב"ד פתח תקווה

בשם אב"ד פתח תקווה אשכנזי
אב"ד פתח תקווה אשכנזי
בשם אב"ד פתח תקווה אשכנזי
אב"ד פתח תקווה אשכנזי

השבת באהבה ובהקדשה
אשר לא תהיה ולתמידי קובים
הק"ק פתח תקווה אשכנזי
בהנהגת אב"ד פתח תקווה אשכנזי

פעם שאלו את הגאון האדיר רבי חיים קניבסקי שליט"א אם יש ענין ללבוש חפץ של צדיק, ואם יש לזה מקור - והשיב דיש מקור לזה בירושלמי (מס' נדרים פ"ט, ה"א) מהא דמקלו של רבי מאיר היתה בידי עי"ש (ועי' "נועם שיח" מס' 71, תצוה תשע"ז - דבר נפלא שאירע עם חפץ של הגר"ח קניבסקי שליט"א)

אב"ד סאנטוב בעל נועם שיח

דבר רב אין מלבוש מיטן קיטל פון הרה"ק בעל ישועות משה מוויזניץ זצ"ל און מיטן טלית פון הרה"ק בעל תורת מדרב מוויזניץ זצ"ל און ד' בעקוטישע און קאפל פון הרה"ק מטאשע זצ"ל

בפידי הקדוש הרה"ק

ביים עולמי יתון למהרה

בפידי פעמיים אשכנזי סובא הרה"ק

דער רבי האט דיך אינזינען...

בשהותי בארץ ישראל, הוזמנתי לסעודת החג בליל ראשון של ר"ה אצל אחד מנכבדי קרית וויז'ניץ. השולחן היה ערוך לסעודת החג כראוי וכיאות וכסעודת שלמה בשעתו.

כשהביאו את הסימנים שנוהגים לאכול בליל ראש השנה, הבחנתי שחסר סימן אחד שנהוג לאכול, מייערן [גזר], וחשבתי אולי יביאו את זה בסוף הסעודה, כי אינני זוכר שבסעודת ראש השנה לא יהיה גזר לסימנא טבא, כי על גזר [מייערן, מלשון ריבוי - מערן] היינו יכולים לומר "יהי רצון שירבו זכויותינו", וכן "שיקרע רוע גזר דיננו", וגם "שיגזרו עלינו גזירות טובות", אך למעשה לא הביאו שם גזר. אחר הסעודה הלכנו לעריכת השולחן של מרן האדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א. באמצע הטיש הביאו להרבי צלחת מלאה עם מייערן, והרבי טעם מזה, ואח"כ לקח הרבי צלחת גדולה ריקנית, ומילא את הצלחת עם מייערן, מאלה שהיה בצלחתו, והכריזו את השם שלי, והגישו לי את הצלחת עם המייערן, ולאחר ששלח לי הרבי את המייערן, שוב לא חילק מייערן לאף אחד...

אח"כ אמר לי אחד "אני רואה שהרבי האט דיך אינזינען" (הרבי חושב ממך), אמרתי לו "דער רבי האט דיך אינזינען" (הרבי חושב ממך), אתה מבקש תמיד שיופיע סיפורים טובים מאת הרבי ב"נועם שיח", והנה, מיד בתחילת השנה, סידר לך הרבי סיפור טוב..."

כידוע שהמצב בארץ ישראל הוא מאוד אנגעצויגן (מתוח) רח"ל מחמת החולי של הווירוס ל"ע. בערב ראש השנה שעעל"ט סגרו את כל הארץ שלא יוכלו לנסוע ממקום אחד להשני, והרבה חסידים היו דאוגים מאוד שאם יסעו אל רבותיהם לראש השנה, אזי במוצאי החג הם לא יוכלו לחזור לביתם, כי הממונים אמרו שמי שנוסע בערב ראש השנה למקום אחר, שיקח בחשבון שיצטרך להישאר שם לשבועים לכל הפחות, כי לא יתנו לחזור לשום אחד לביתו, ואכן היו חצרות מסוימות שהתקבל הוראה בפקודת הקודש שלא יבואו לנסוע אל הרבי וישארו להתפלל כל אחד במקומו.

אך בוויז'ניץ, התקבל הוראה מאת הרבי שליט"א - על ישראל הדרתו בקרית וויז'ניץ ב"ב, שכל אחד יכול להגיע לבני ברק מכל רחבי הארץ, ואין מה לדאוג בענין החזרה במוצאי החג, כי כולם יוכלו בעז"ה לחזור לביתם בלא שום עיכובים חלילה. ובעת עריכת השולחן בנעילת החג - שהתקיים כראוי ברוב פאר והדר - אמר הרבי שאין מה לדאוג, כולם יוכלו בעז"ה לנסוע לביתם ויגיעו בשעה טובה ומוצלחת.

לאחר נעילת החג, התחילו המוני החסידים לעבור אצל הרבי להיפרד ממנו ולקבל ברכת "צאתכם לשלום", ובאמצע עצר הרבי את החסידים, ונטל לידיו רמקול ואמר להמוני החסידים: אני מאוד מתפלא, כולם שעוברים אצלי, מבקשים ברכה שיוזרו לחזור לביתם בלא עיכובים - אינני מבין! - ממה כל כך לחוצים ודאוגים?? הלא יש רבוננו של עולם שהוא מנהיג את העולם, וצריכים לסמוך עליו ולבטוח בו שינחם במגעלי צדק למען שמו, וכל אחד יחזור לביתו בלי שום מכשול! והוסיף הרבי שליט"א ואמר: ואם הממונים יעצרו את אחד מכם, וישאל היכן היית, אז יאמרו האמת "הייתי בוויז'ניץ לראש השנה"...

אח"כ שמעתי ממכה וכמה אברכים שמתגוררים בערים שונות בארץ ישראל, שבמוצאי ראש השנה כשנסעו לביתם, עיכבו אותם שוטרי הגבול, ושאלו אותם מהיכן הם באים, וענו להם "היינו בוויז'ניץ לראש השנה", ומיד הניחו להם להיכנס ללא שום בעיות ועיכובים...

בשבת שובה העעל"ט השתתפתי ב"מיטאג טיש" אצל מרן האדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א, והרבי מילא צלחת מלאה עם "פיסלעך" (מאכל רגלים, שנהוג לאכול בסעודת צפרא דשבתא) והגישו לי, באמרו "בפסוק נאמר (דברים י"א, ו): ואת כל היקום אשר ברגליהם - וועסט שטיין גוט"...

בשנת תשע"ז, בעת הביקור המרומם של הרבי שליט"א בארה"ב, התקיים בעיר לייקווד מסיבת המלוח מלכה והדינר לטובת איגוד מוסדות וויז'ניץ, והרבי כיבד אותי לברך על הכוס, ואמרתי שלא נטלתי ידיים. השנה, במוצאי יום הקדוש, בסוף עריכת השולחן הטהור של הרבי שליט"א, שאל אותי הרבי "האם נטלת ידיים?", כשאמרתי שכן, כיבד אותי לברך על הכוס. אח"כ אמרתי להרבי יישר כח על הכיבוד, חיך הרבי ואמר "יישר כח שנטלת ידיים"...

